

ПРОБЛЕМИ ІНВЕСТУВАННЯ ТА РОЗВИТКУ АПК УКРАЇНИ

Лазебний М.Є., студент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

На сучасному етапі економіка України, включаючи її агропромисловий комплекс, знаходиться в стані глибокої кризи. Негативний вплив мають структурні, міжгалузеві диспропорції, що нагромадилися в народному господарстві протягом десятиліть, що і привели до гострого дефіциту товарів виробничого і невиробничого призначення, і особливо енергоносіїв. Криза підсилюється розбалансованістю фінансово-кредитної системи, невідповідністю сформованих управлінських структур потребам економічного розвитку.

За умови надзвичайно високої монополізації економіки галузі переробної промисловості АПК виявилися дуже чуйними до різких змін соціально-економічної ситуації в Україні й у США. Економічна криза багатосторонньо впливає на розвиток інвестиційного процесу у всіх АПК. З одного боку, необхідність здійснення структурної перебудови вимагає великих капітальних вкладень у такі ключові виробництва, як машинобудування для переробних галузей АПК, випуск засобів і матеріалів, включаючи необхідне устаткування, біотехнології в агропромисловому виробництві. Економічний підйом цих господарських ділянок привів би до значної позитивної ланцюгової реакції у всьому агропромисловому комплексі. Але вітчизняна промисловість не може забезпечити належного рівня розвитку відзначених галузей тільки за рахунок власних ресурсів. Цілий ряд засобів виробництва взагалі не випускається в Україні. Наприклад, нове обладнання для переробки молока виробляється тільки в декількох країнах і декількома великими корпораціями. Тому проблема імпорту товарів виробничого призначення й іноземних інвестицій для розвитку АПК є надзвичайно актуальною для економіки України.

Необхідно відзначити, що потреба АПК України у відзначених видах інвестицій неоднакова. Найбільшу цінність мають нові технології устаткування; ноу-хау, вільно конвертована іноземна валюта.

* Науковий керівник – Сахненко В.І., к.е.н., доцент

З іншого боку, можливості вкладення тих чи інших видів інвестицій часто різні в різних іноземних інвесторів у залежності від країни походження. Тому проблему залучення закордонних капіталів в АПК України доцільно розглядати диференційоване по інвесторах з розвитих країн, із країн на території колишнього СРСР, з інших країн.

На державному рівні для АПК України повинні бути чітко визначені пріоритетні галузі, виробництва, куди в першу чергу повинні залучатися іноземні інвестиції. Одним з ведучих критеріїв доцільності такого вибору повинна бути можливість досягнення ланцюгової реакції господарської активності й економічного росту у всьому агропромисловому комплексі як наслідок первинної ін'єкції капіталів. У зв'язку з цим, з огляду на вітчизняні потреби, а також світовий досвід, особливо досвід країн Східної Європи, для умов України можна запропонувати наступні пріоритетні сфери-адресати для іноземних інвестицій з метою забезпечення динамічного розвитку переробних галузей АПК:

— виробництво технологічного устаткування для цукрової, олійно-жирової, хлібопекарної, мукомельно-круп'яної, м'ясо-молочної промисловості, таропакувального господарства, для випуску дитячого харчування;

— виробництво тари й упакування;

— біотехнології в галузях переробної промисловості АПК;

— створення об'єктів соціальної інфраструктури.

Про доцільність відзначених пріоритетів свідчить хоча б той факт, що в Україні від несвоєчасного збору і вивозу, поганого збереження і переробки цукрового буряка щорічно губиться до 600-800 тис. т. цукру. Аналогічні приклади можна було б привести і по інших галузях і виробництвам.

Що стосується створення підприємств, що цілком належали б іноземним власникам, то для цього останні повинні мати для своїх капіталів в Україні не тільки сприятливе правове й економічне середовище, але і бути добре обізнаними про ринок, що вони захочуть освоїти. Тому по об'єктивних обставинах не слід очікувати створення більш-менш значного прошарку таких підприємств в АПК України раніше, ніж через чотири-п'ять років.

Доцільним для економіки України сценарієм залучення іноземних інвестицій в АПК є поетапний перехід від імпорту невеликих партій технологічного чи устаткування інших товарів виробничого призначення з метою вивчення й освоєння ймовірного ринку збуту продукції до створення спільних підприємств із їхньою наступною експансією на ринки за межами України. Можливість такого варіанта дій залежить від послідовності в проведенні

радикальних економічних реформ. При цьому необхідно відзначити, що всі рішення щодо висновку контрактів повинні приймати незалежні від держави суб'єкти, що хазяюють, підприємці, що будуть розпоряджатися власними чи позиковими ресурсами і відповідати за результати прийнятого рішення своїм майном. Державі повинна приділятися роль регулятора податкової, митної, а опосередковано – і кредитної політики. Тільки на такій основі залучення іноземних інвестицій буде сприяти підйому агропромислового комплексу й економіки України в цілому.

СТАБІЛІЗАЦІЯ УРОЖАЙНОСТІ ТА НАПРЯМКИ ВИКОРИСТАННЯ ЯЧМЕНЮ

Луцик Я.С., студентка,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Україна за своїм виробничим потенціалом є аграрною державою, в якій основним багатством виступає земля. Сільське господарство України - одна із провідних сфер матеріального виробництва, мета якого полягає в тому, щоб забезпечити людство в достатній кількості екологічно чистими продуктами рослинного і тваринного походження, а переробну промисловість сировиною.

Ячмінь є важливою продовольчою культурою, за посівними площами ячмінь посідає четверте місце в світі – 80 млн. га - після пшениці, рису та кукурудзи, а ось за посівною площею та валовим збором зерна в українському рільництві ячмінь поступається лише пшениці. Це зумовлюється його цінністю в продовольчому, зернофуражному й технічному відношенні, високою врожайністю, невибагливістю до умов середовища й агротехніки.

Останнім часом все більших об'ємів набувають дослідження з нових напрямків використання ячменю, зокрема голозерного ячменю для виробництва етанолу, трансгенних ліній, що синтезують колаген, для виробництва желатину, тощо.

Ячмінь – цінний продукт харчування. Із зерна скловідного крупнозерного дворядного ячменю виробляють перлову та ячмінну крупу, у складі якої міститься 9-11 % білка, 82-85 % крохмалю. За

** Науковий керівник – Зайка С.О., ст. викладач*